

۶۶۸۷۲۲

عنوان:

شرایط تاثیر و حدود اعتبار اقرار و شهادت در آیین دادرسی

مؤلف:

محسن رحیمی

www.ketab.ir

سرشناسه	: رحیمی، محسن، ۱۳۵۱-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran, Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: شرایط تأثیر و حدود اعتبار اقرار و تهران: سنجش و دانش، ۱۴۰۰.
مشخصات نشر	: ۱۴۱ص.
مشخصات ظاهری	: ۹۷۸-۶۲۲-۰۵-۲۷۱۴-۵
شابک	: فیا
وضعیت فهرست نویسی	: کتابنامه: ص. ۱۳۷ - ۱۴۱.
پادداشت	: اقرار (حقوق) -- ایران
موضوع	: Iran -- (Law) Admissions
موضوع	: گواهی و گواهان-- ایران
موضوع	: Iran --Witnesses
موضوع	: آیین دادرسی جزایی -- ایران
موضوع	: Iran -- procedure Criminal
رده بندی کنگره	: ۳۷۴۴KMH
رده بندی دیویی	: ۵۵/۳۴۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۱۰۱۳۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیا

عنوان: شرایط تأثیر و حدود اعتبار اقرار و شهادت در آیین	 www.sanjesh.ir sanjeshodanesh@iran.ir قیمت : ۲۵۰۰۰۰ ریال
دادرسی	
مؤلف: محسن رحیمی	
ناشر: سنجش و دانش	
نوبت چاپ: چاپ اول - ۱۴۰۰	
تیراژ: ۳۰ نسخه	
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۵-۲۷۱۴-۵	
نشانی: میدان انقلاب، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پلاک ۱۲۶، تلفن: ۰۲۱۶۱۲۶	
«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد»»	

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	بخش اول: شرایط تأثیر و حدود اعتبار اقرار در آیین دادرسی
۱۱	تعریف اقرار
۱۱	تعریف حقوقی اقرار
۱۲	اقرار در قانون مدنی
۱۲	تفاوت های اقرار مدنی و اقرار کیفری
۱۳	از جهت تعداد دفعات اقرار
۱۳	از جهت امکان منتفی شدن اثر اقرار
۱۴	از جهت مجمل و مبین بودن
۱۴	از جهت امکان انکار بعد از اقرار
۱۴	از جهت تأثیر تعداد دفعات اقرار
۱۵	از جهت انگیزه اقرار
۱۵	از جهت تأثیر اقرار در مرحله تحقیق
۱۵	اقرار صریح و ضمنی
۱۵	اقرار صریح
۱۶	اقرار ضمنی
۱۷	اقرار کلی
۱۷	اقرار جزئی
۱۸	اقرار در دادگاه
۱۸	اقرار در خارج از دادگاه
۱۹	اقرار شفاهی
۲۰	اقرار کتبی
۲۰	اقرار قاطع دعوا
۲۱	اقرار غیر قاطع دعوا
۲۲	اقرار ساده
۲۲	اقرار مقید (موصوف)
۲۳	اقرار مرکب
۲۴	ماهیت حقوقی اقرار در نظام حقوق مدنی ایران
۲۷	دیدگاه فقیهان و حقوقدانان

بایه و اساس اغلب سازمان های مدنی مخصوصاً قضایی روی این اقرار و شهادت استوار شده است و به عبارت دیگر شهود و مطلعین چشمان و گوشهای عدالتند.

در همه سیستم های حقوقی اقرار و شهادت شهود به عنوان یکی از ادله اثبات دعوی همواره مورد استفاده طرفین دعوی ، در اثبات ادعاهای آنان بوده است لیکن حدود استفاده و درجه اعتبار آن از کشوری به کشور دیگر متفاوت می باشد.

در ایران باستان به خاطر اهمیتی که برای گفتار افراد قائل بوده اند ، شهادت برادر و زن بدون توجه به درجه قرابت قابل استماع بوده است (مدنی، ۱۳۶۸، ج ۲: ۴۸۶)

کتاب حاضر با عنوان شرایط تاثیر و حدود اعتبار اقرار و شهادت در آیین دادرسی می باشد و با توجه به اینکه اقرار و شهادت به عنوان ادله اثبات دعوا ، نقش مهمی در اثبات دعاوی ، در حقوق امروز به خود اختصاص داده ، لذا بحث و بررسی پیرامون شرایط صحت و اعتبار اقرار شهادت را می طلبد. بررسی نصوص و مستندات حقوق دانان ، که همگی حاکی از قبول اقرار و بینه و شهادت به عنوان ادله اثبات دعوا می باشد. بیان مقررات قانونی و فقهی موضوع در فقه ، حقوق ایران تکیه بر ارزش اثباتی اقرار و شهادت و مقایسه آن در صورت تعارض با ادله دیگر، است. قانون مدنی مواد ۱۳۰۶ تا ۱۳۲۰ را به این بحث اختصاص داده است . که در بازنگری سال ۱۳۲۱ مواد ۱۳۰۶-۱۳۰۷-۱۳۰۸-۱۳۱۰ حذف گردیده و شورای نگهبان نیز در نظریه مورخه ۱۳۶۷/۸/۲۴ ابطال نموده ، که در خصوص لزوم یا عدم لزوم تبعیت از نظر فقهای شورای نگهبان ، بین حقوق دانان اختلاف نظر وجود دارد.

قانون آیین دادرسی مدنی نیز مواد ۲۲۹ الی ۲۴۷ را به مبحث گواهی اختصاص داده و در ماده ۲۳۳ خود ، پاره ای از موارد مذکور در آیین دادرسی کیفری را نیز لازم اتباع داشته است.

بینه در لغت به معنی اثبات و دلیل آمده و در بحث قضا معنی آن شهادت دو مرد عادل می باشد ، در فقه نیز به معنای حجت و دلیل می باشد، در کتب حقوقی امروزه بینه به دو معنی به کار می رود . بینه شخصی یا شهادت و بینه کتبی یا سند . و پاره ای دیگر از فقها معتقدند که بینه دارای حقیقت شرعیه

یا متشرعه نمی باشد و در قرآن و روایات هم به همان معنای لغوی یعنی دلیل روشن و واضح آمده است.

تنوع موارد اثباتی با بینه و معلوم نمودن تعداد دقیق آن برای اثبات امری در فقه و حقوق و پذیرش اجمالی حجیت شهادت در قضای اسلامی و وجود اختلاف نظر در میان مذاهب گوناگون در خصوص حد نصاب و ارزش شهادت (بینه) در موارد و احوال قضایی، اهمیت بررسی موضوع را دو چندان نموده است.

گواه هنگامی که به ادای شهادت می پردازد، حتی در صورتی که کمال صداقت را داشته باشد، باز هم کمتر پیش می آید که گواهی او خالی از اشتباه و اشکال باشد زیرا ممکن است از بیان مطالبی خود داری نماید که به نظر او بی ارزش می باشد در حالی که در نظر قاضی دارای اهمیت می باشد، یا نتواند واقعه را به طور کامل در ذهن خود نگهدارد به همین دلیل قانون گذار و فقها شرایط بسیار سنگینی را برای ادای شهادت در ماده ۱۳۱۳ قانون مدنی، ماده ۲۳۳ قانون آیین دادرسی مدنی ناظر به ماده ۱۵۵ آیین دادرسی کیفری را مقرر نموده اند. تعداد شهود در حقوق اسلام موضوعیت داشته و صرف نظر از شرایط فردی، که شهود باید از جهت اداء داشته باشند هر یک از موضوعات مذکور در محاکمه بانصاب خاصی از شهود قابل اثبات است. ماده ۲۳۰ قانون آیین دادرسی مدنی دادگاه های عمومی و انقلاب (و تا قبل از تصویب این قانون، در حقوق ایران، مورد شهادت عددی نبوده بلکه وزنی بوده است).

در میان ادله اثبات دعوی اقرار و شهادت از جایگاه والایی برخوردارند به طوری که هم در نظامهای حقوقی جهان و هم در اکثر ابواب فقه اسلامی کاربرد وسیعی دارد. با توجه به حساسیت مسئله دماء و اعراض و لزوم احتیاط در این دو و از جهت تعداد اقرار و تعداد شهود و جواز رجوع از اقرار و شهادت، احکام خاصی را به خود اختصاص داده است که باید به آنها پرداخته شود. در زمینه حدود و قصاص، اقرار و شهادت از کاملترین و قوی ترین دلایل شناخته شده است. هر چند اقرار و شهادت از مهمترین دلایل اثبات دعاوی شمرده شده منشأ اثر می باشد اما با وجود این ممکن است اقرار کننده یا شاهد از اقرار یا شهادت خویش رجوع نماید. انکار بعد از اقرار و شهادت در امور حقوقی احکام جداگانه ای دارد. اگر مقر یا شاهد ادعا کند اقرار یا شهادت وی صحیح نبوده و برخلاف واقع می باشد باشد آن را با دلیل اثبات کند. در واقع وقتی شاهد از شهادتی که ادا کرده یا مقر از اقرار خود